

PAÍS PETIT BUSCA ESPAI ESTEL·LAR

Germà Bel

(Publicat a ARA, 9 de Setembre de 2014)

“País petit busca espai estel·lar. Propòsits seriosos: vagar-hi per tota l’eternitat”. Aquest podria ser l’anunci per l’economia (i més) en una Catalunya independent. S’hauria de pagar drets d’autor al ministre García-Margallo, doncs d’ell és l’afirmació que Espanya es un Estat gran, i qui es despengi seria un Estat petit i condemnat a vagar eternament per l’espai estel·lar (sic). Massa poc comprés, pel seu posat i to tràgic, el ministre expressa millor que ningú les diferències i oportunitats a l’abast d’una Catalunya independent.

No som tant originals com sovint es pensa, i tenim problemes semblants als que hi ha a la UE: Societats descol·locades per les transformacions i incerteses que ha portat la globalització, accentuades amb les inseguretats causades per les restriccions a les sobiranes nacionals imposades per la UE. A Europa, alguns Estats, encapçalats per França, han volgut impulsar tancament i protecció, augment del control i reglamentació de la societat per recuperar les seguretats que donava l’Estat clàssic. Espanya és un Estat gran, i juga des de fa quasi dues dècades aquest impuls de replegament interior. Com és ‘gran’, té dimensió per provar-ho, per recuperar jerarquia i verticalitat; controls i seguretat. Clar que això exigeix més rigidesa i centralització –no només territorial -. Sense adonar-se que l’únic espai on es poden assolir graus tan enyorats de seguretat i certesa són els cementeris, on quasi mai passa res.

Però, si en el mapa mental es té un país petit –Catalunya-, el replegament interior no és una opció viable, doncs ho impedeix un problema fonamental de dimensió. Això encara que alguns ho volguessin, perquè d’amants de la verticalitat i el control n’hi ha a tot arreu. Per això, a una Catalunya independent no li quedaria més remei que vagar per l’espai. O sigui, fer com països de dimensió semblant: Suècia, Àustria, Dinamarca, Finlàndia, àdhuc més petits com Eslovènia, que fa dècades que saben que són massa petits com per tancar-se i fer-se rígids per guarir-se de les incerteses del futur. Han tingut que fer-se flexibles, adaptar-se i canviar, i continuar sent flexibles, adaptar-se... Per això tots tenen economies més flexibles i societats més cohesionades que Espanya, i ocupen llocs més alts en l’Índex de Desenvolupament Humà de les Nacions Unides. Així va la cosa: si ets massa petit, has d’aprendre a ser flexible i adaptatiu per canviar i fer fronts als reptes i oportunitats que el futur planteja. Tancar-se no és una opció. A diferència d’Espanya, un Estat prou gran per fer-ho i seguir-ho fent. Ara què, ¿qui vol viure en un espai tancat i sotmès a un controls i rigideses que el fan irrespirable?